

raadene havde saa troet, at de havde opgivet Højskolebesøget, og givet Tilskuddet til en anden. Dette er et meget uheldigt Forhold. Det er saadanne Ting, jeg har tænkt paa, naar jeg har talt om at udarbejde en Anvisning. Derimod tror jeg sikkert, at Skoleraadene kunne skønne over, hvem der er trængende og hvem ikke, og jeg tror ikke, at nogen Anvisning der vil hjælpe synderligt.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds mener, at Husmandsstanden ikke havde krævet to saadanne Skoler. Ja, det kan man gerne sige, thi ingen har haft særligt Mandat til at tale paa Standens Vegne, men det er sikkert nok, at der for et Aar siden var ikke ringe Bevægelse paa Møder og i Pressen for at faa rejst en særlig Husmandsskole. Saa vidt jeg ved, havde man begyndt at tegne nogle Aktier à 5 Kr. for at faa oprettet en saadan Skole. (*K. M. Klausen*: Ja, men det gik i Stykker!) Det gik i Stykker, men derfor kan man ikke sige, at Husmandsstanden ikke interesserer sig derfor. Enhver Begyndelse er svær, og det er ikke at undres over, at en saadan Begyndelse bliver svær for Husmændene, der ikke have mange Penge. Jeg mener, at det er heldigt, som foreslaet i Lovforslaget, at der kræves Forkundskaber af dem, der skulle ud hos en praktisk Husmand, inden Staten kan give sin Støtte til et saadant Ophold. Naar Staten skal give en saadan Støtte, maa den ogsaa have Garanti for, at vedkommende kan faa Nytte af et saadant Ophold hos en praktisk Husmand, og den Nytte faa de, naar de have faaet de fornødne Kundskaber paa en Husmandsskole eller en Landbrugsskole. Og jeg ser ikke, at der er nogen, der bedre kan udtale et Skøn over vedkommende Elevers Evner og Forkundskaber end netop den Mand, der har undervist ham. Lad os tage en Tjenestekarl, der gerne vil være Husmand og gerne vilde have de fornødne Kundskaber for at drive en Husmandslod med godt Udbytte. Han søger om Understøttelse til at komme paa en Skole. Han anvender en Del af sine sammensparede Skillinger, han kommer paa en Skole og er der i 6 Maaneder og faar den teoretiske Undervisning, der er nødvendig, samtidig med, at han faar Undervisning i de almindelige Højskolefag, han faar Adgang til at se Skolens Samlinger, og hvad den ellers har til at demonstrere med i de forskellige af Landbrugets Bifag. Naar han er færdig hermed, og han er en flink og dygtig Mand, ønsker han at faa et Kursus hos en prak-

tisk Husmand. Og da er den Mand, der bedst kan give vedkommende unge Mand Attest for at egne sig til dette Kursus, den, der har undervist ham i de 6 Maaneder: han kan give ham Attest for hans Evner og Dygtighed, hans Energi og Villie. Men at sige, at Husmandsorganisationerne — langt derfra maaske — særlig skulde kunne give ham denne Attest, synes mig ikke rigtigt. At Ministeren skal godkende de Steder, hvor der skal kunne gives Kursus, er rimeligt, da Ministeren jo staar som Statens Repræsentant, og det er Staten, der skal yde Penge dertil.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget fremdeles til den Velvilje, som allerede har vist sig, og jeg skal bede om, at man navnlig med Hensyn til dette Punkt, om man skal kræve Attest af dem, der skulle paa Husmandsskole, skal betænke sig vel, inden man kræver denne.

Formanden: Der er endnu en Række Talere indtegnet, men fra adskillige af dem over for mig faldet Antydning af mulig at ville frafalde Ordet, hvis man derved kunde naa til Afslutning i Dag. Jeg skal da henstille, at de indtegnede Talere frafalde Ordet med det Forbehold, at de, saafremt det alligevel ikke skulde lykkes at komme til Ende i Dag, træde ind igen i deres Plads som Talere under Fortsættelsen af Forhandlingerne.

Det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds har Ordet.

Guldbrandsen: Jeg frafalder Ordet.

Formanden: Det ærede Medlem for Vejle Amts 4de Valgkreds har Ordet.

N. C. Jensen: Jeg frafalder Ordet.

Formanden: Det ærede Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds har Ordet.

Anders Jensen: Jeg vil blot tillade mig at henlede den ærede Ministers og Udvalgets Opmærksomhed paa, om det ikke var rigtigt at tage de ny opvoksende Skoler for voksne Kvinder, de saakaldte Husholdningsskoler, ind paa Loven. De svare ganske til den mandlige Ungdoms Fagskoler, Landbrugsskolerne, og det synes at være en Uret mod Kvinderne at holde deres Fagskoler uden for. Blive de ikke anerkendt, kunne fattige Folks Døtre ikke komme der, og saa blive Skolerne nærmest forbeholdte de mere velstillede Familier. De burde kunne faa Understøttelse sammen